եւ թէ տխրել ու զայրանալ, յուզուել ու արտասուել։

Այս բոլորից նրան ոչ մի փոյթ, նա արդէն ինքն էլ նոյն ապրումներն է ունեցել իր ժամանակին եւ այսօր այդ բոլորը ասում է դարձեալ քեզ համար, բայց այնքան պարզ ու բացայայտ, որ իր ներքինն է՝ համարձակ ու չեշտակի, իսկ դու ինչպէս որ կ՚ուզես եղիր ու մտածիր։

Կապուտիկեանն իր գրքում չի քաշւում ոչ-ընկերվարական երկրներին վատաբանելուց, բայց եւ ասելուց նրանց բարձր առաջադիմութեան, ինչպէս եւ Խորհրդային Միութեան դեռ կորեկից ճամբայի ու մեր փոքրիկ Հայրենիքի դժուարութիւնների մասին։

«Ասենք այն, որ մեր սանիտարական հանգոյցները անբարեկարգ են, որ խանութներն ու փողոցները թափթփուած են, որ կոպտութիւն կայ, որ «Անի» օթելի վերելակը, ինչպէս գանգատւում էին մոնրէալցի Քալուվեանները «երբ նայիս՝ կ՚աւրուի...», բայց այդուհանդերձ Հայաստանը Հայինն է, մօտ Հայի սրտին. հողի ձգողական ուժն ու փաւստոսեան Արշակ թագաւորի ասացուածքը՝ վէպ ու աւանդութիւն չէ, այլ իրականութիւն ու ճշմարտութիւն...» (էջ 495)։

«Անիմանալի մի ուժ ունեն իրենց մէջ պանդուխտ եկեղեցիները։ Եթէ Հայաստանում եկեղեցիների դարաւոր շունչն է քեզ համակում լոյսով ու երկիւղածութեամբ, — արտասահմանում ուրիշ է բոլորովին։ Ի՞նչ նիւթից էլ լինի այն կառուցուած, յատակը խճապատ լինի թէ սալարկուած, թւում է՝ Հայաստանից բերած ու Արշակ արքայի ոտքերի տակ փռած հողն է այնտեղ, այդ յատակին, ուր ոտքը դնելիս հայը կերպարանափոխւում է կարծես..... ու կարծրացած շուրթերը ակօսում են փափկել-շշնջալ. Հայր մեր որ յերկինս ես...» (էջ 479)։

Կապուտիկեանը գիտէ իր մտածածն ու մտքում եղածը, ինչ գաղափար էլ լինի դա, ընթերցողի հոգու ու մտքի մէջ խորացնել, ճամբայ բացել, աւելի ճիշտը՝ ճեղքել ու մէջը տեղաւորել։

Կարդացէք Գարոյր Սեւակի մասին գրուածը (էջ 469), *եւ դուք կը զգաք այն ինչ որ կարող է թելադրել ամէնէն ուժեղ Եղերերգը։*

«Մահեր կան, որ շատ աւելի է անբաժան մեզնից, աւելի է ներկայ։ Նրա իրական մեծութեանը միացաւ կորուստի ցաւը, ափսոսանքը, մահուան հանգամանքների ողբերգութիւնը։ Սրտերում անընդհատ կսկիծ անթեղելը նոյնպէս ապրելու ձեւ է։ Իր թողած գրքերում, իր դիր ու թղթերում ապրելուց զատ՝ Գարոյն ապրում է նաեւ ժողովրդի այդ կսկիծի մէջ»։

Խօսելով Սողոմոն Թեհլերեանի կողմից Թալէաթին սպանելու մասին, այնպէս է եզրակացնում, որ Գարոյր Սեւակն էլ է մասնակցել այդ սպանութեան իր դրիչով՝ իր «Անլռելի զանգակատուն»ով ու «Եռաձայն պատարագ»ով...։ «"Անլռելի զանգակատուն"ը Մեծ Եղեռնի զոհերի առաջին յուշարձանն է Հայաստանում կառուցուած Ծիծեռնակաբերդի յուշարձանից շատ աւելի առաջ...»։

Իր նկարագրութիւնները, լինեն դրանք անձանց հանդիպումներ, հաւաքոյթներ, թէ համեստ մի տուն, չքեղ մի շէնքի այցելութիւններ, հարազատ են, պարզ ու պատկերաւոր։

Գրքում գեղեցիկ ու պատկերաւոր տողեր կան հայ ժողովրդի վրիժառու բազուկներ՝ Սողոմոն Թեհլերեանի, Տաճատ Թերլեմեզեանի եւ միւս հերոսների մասին (էջ 323–325), *ինչպէս եւ այն բոլոր հերոսամարտերի, որոնք կազմակերպուեցին Վանում, Շատախում, Սասունում, Ուրֆայում, Զէյթունում, Շապին Գարահիսարում եւ այլ վայրերում։*

«Խճանկար...»ում շատ են յուզիչ ու ազդու տողերը եւ վառ ազգային շունչը, թէկուզ լինեն նաեւ բազմաթիւ էջեր գրուած գաղափարախօսական ներշնչումով։ Բայց դրանց մէջ մեզ համար կարեւորները առաջիններն են, եթէ երբեմն դրանք առուած լինեն անգամ երկրորդական անձերի բերանով։

Լ. Գ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՄԲ ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ

ԱԲԵՂԵԱՆ ՑԱՍՄԻԿ ՍՈՒՐԷՆԻ. — Իսահակեանը եւ ժողովրդական էպոսը: *Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ.* 1975, *էջ* 192, *տպաքանակ՝* 3000:

ԱԲՈՒՍԱՅԻԴ. — Ցաղագս կազմութեան մարդոյն: *Աշխատասիրութեամբ՝ Ս. Ա. Վարդանեանի։ Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ.* 1974, *էջ* 235, *տպաքանակ՝* 1000: *(Ցառաջաբան եւ ուսումնասիրութիւն՝ ռուսերէն, բառարան, անգլիերէն ամփոփոյք)։*

ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ ՀԵՆՐԻԿ ՀԱՅՐԻԿԻ.— Ժամանակի երկու դէմքը. վաւերագրական ակնարկ Վ. Ի. Լենինին զինակից Ստ. Շահումեանի, Ս. Սպանդարեանի եւ ուրիշների մասին: *Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ.* 1980, *էջ* 300, *տպաքանակ՝* 5·000:

ԱԲՐԱՀԱՄՈՎԻՉ Մ. Ի. եւ ՍՏԱՐՈՏՈՒԲՑԵՒ Մ. Տ. — Մաթեմատիկա *(Հանրահաշիւ եւ տարրական ֆունկցիաներ)։ Երեւան, «Լոյս» Հրտ.* 1978, *էջ* 349, *տպաքանակ՝* 15·000:

ԱԲՐԱՀԱՄՈՎԻՉ Մ. Ի. եւ ՍՏԱՐՈԴՈՒԲՑԵՒ Մ. Տ. — Մաթեմատիկա *(Երկրաչափութիւն եւ եռանկիւնաչափական ֆունկցիաներ)։ Երեւան, «Լոյս» Հրտ.* 1978, *էջ* 475, *տպաքանակ՝* 15·000:

ԱԼԵՔՍԱՆԵԱՆ ՍԼԱՎԻԿ ԳԱՐՍԵՒԱՆԻ.— Հայ լուսաւորական ռէալիզմ: *Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ.* 1980, *էջ* 152:

ԱՂԱՅԵԱՆ ԷԴՈՒԱՐԴ ԲԱԳՐԱՏԻ. — Տերմինագիտութիւն: *Երեւան, Պետ. Համլս. Հրտ.* 1970, *էջ* 52:

ԱՂԱՒՆԻ. — Բարի լոյս, Արեգ: *Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ.* 1980, *էջ* 387, *տպաքանակ՝* 20·000:

ԱԺԱՌԵԱՆ ՀՐԱՉԵԱՑ. — Բանասիրական ուսումնասիրութիւններ *(Արտատպումներ՝ հայագիտական յօդուածներու)։ Կազմեցին՝ Ա. Մադոյեան եւ Ա. Տէր-Ստեփանեան։ Ծանօթագրութիւնները՝ Ա. Մադոյեանի։ Խմբագիրներ՝ Էդ. Աղայեան, եւ Էմ. Պիվազեան։ Երեւան, Պետ. Համլս. Հրտ.* 1976, *էջ* 240, *տպաքանակ՝* 3·000:

ԱԾԷՄԵԱՆ ՎԱՐԴԱՆ Մ. — Ժպիտներ (149 *ծաղրանկարներ)։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ.* 1977, *էջ* 152, *տպաքանակ՝* 5·000:

ԱՆԱՆԻԱ ՇԻՐԱԿԱՑԻ. — Մատենագրութիւն: *Հրատարակութիւն՝ թարգմանութեամբ, յառաջաբանով եւ ծանօթագրութիւններով՝ Աբրահամեան Ա. Գ. եւ Պետրոսեան Գ. Բ.։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ.* 1979, *էջ* 400, *տպաքանակ՝* 20·000:

ԱՍՄԱՐԵԱՆ ԼԵՒՈՆ ԱՇՈՏԻ. — Հայ գրական քննադատութիւնը ԺԹ. դարի 70–80ական թուականներին: *Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ.* 1979, *էջ* 352, *տպաքանակ՝* 2000:

ԱՍՄԱՐԵԱՆ ԼԵՒՈՆ ԱՇՈՏԻ. — Գաբրիէլ Սունդուկեան. կեանքը եւ ստեղծագործութիւնը: *Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ.* 1980, *էջ* 122, *տպաքանակ՝* 1500:

ԱՐԱՄԵԱՆ ՌԱՖԱՅԷԼ ԳԷՈՐԳԻ. — Արեւոտ անձրեւ *(Պատմուածքներ, վիպակներ եւ ակնարկներ)։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ.* 1980, *էջ* 460, *տպաքանակ՝* 10·000:

ԱՐՋՈՒՄԱՆԵԱՆ ՍԵՒԱԿ ՑԱՐՈՒԹԻՒՆԻ. Սովետահայ վէպը: *Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ.* 1980, *էջ* 466, *տպաքանակ՝* 5000:

ԱՐԼԱԶՈՐՈՎ ՄԻԽԱՅԻԼ Ս. — Կոնստրուկտորներ *(Թրգմն. Հ. Հ. Ջաղերթեան)։ [Սովետական օդանաւային գիտարուեստի ականաւոր ստեղծագործներու մասին]։ Երեւան, «Հայաստան» Հրտ.* 1978, *էջ* 350, *տպաքանակ՝* 15·000:

© National Library of Armenia

ԱՒԱԳԵԱՆ ԳՐԻԳՈՐ ԵՐԵՄԻ. – Երեւանի դիւցազնական քայլերը: Երեւան, «Հայաստան» Հրտ. 1980, էջ 170, տպաքանակ՝ 5000:

ԱՒԱԳԵԱՆ ԷԴՈՒԱՐԴ ՍԱՄՈՒԷԼԻ. – Կորսուած արդարութիւն. Մի կեանքը քիչ է (Պատմուածք): Դպրոցական բարձր տարիքի համար, երկու հատորով. հատոր Բ.: Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ. 1980, էջ 434, տպաքանակ՝ 10.000:

ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ ԱՐԱՔՍ ՄՈՒՐԱԴԻ. – Փոքրիկիս հետ (Նովելներ պատմուածքներ): Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ. 1980, էջ 570, տպաքանակ՝ 15.000:

ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ ԿԱՄՍԱՐ ՄԵԼՔՈՆԻ – ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ ԱՍՊՐԱՄ ԱՐԱՄԻ. – Հայրենագիտական էտիւդներ բարձր տարիքի դպրոցականներու համար: Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ. 1980, էջ 326, տպաքանակ՝ 10.000:

ԲԱՐԱՑԵԱՆ ԱՐՏԱՇԷՍ. – Զմրուխտէ սափոր եւ զանազան թատերական ներկայացումներ: Երեւան, «Լոյս» Հրտ. 1980, էջ 183, տպաքանակ՝ 2000:

ԲԱՐԱՑԵԱՆ ՍՈՒՐԷՆ ՍԱՐԳՍԻ. – Ինչպէ՞ս մեծցար, որդիս: Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ. 1980, էջ 139, տպաքանակ՝ 3000:

ԲԱԼԱԵԱՆ ՎԻԿՏՈՐ ՌՈՒԲԷՆԻ. – Անցեալը երբեմն մեռնում է մեզ հետ: Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ. 1980, էջ 462, տպաքանակ՝ 25.000:

ԲՈՒԱԼՈՅ ՆԱՐՍԵԺԱԿ. – Անհետացած կինը: – ՋՈՆ ԴԻՔՍՈՆ ՔԱՐՐ. – Կայսեր ծխախոտատուփը: Ռուսերէնից թարգմանեց՝ Ամալեա Ղուկասեան: Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ. 1977, էջ 359, տպաքանակ՝ 10.000:

ԲՐԵԺՆԵՒ ԼԷՈՆԻԴ Ի. – Խոպան (Թրգ. ռուսերէնէ): Երեւան, «Հայաստան» Հրտ. 1978, էջ 12, տպաքանակ՝ 20.000:

ԲՐՈՒՏԵԱՆ ԳԷՈՐԳ ԱԲԷԼԻ.– Դաւիթ անյաղթի ուսմունքը տրամաբանութեան մասին: Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ. 1980, էջ 211, տպաքանակ՝ 4000:

ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ ԴԱՒԻԹ ՎԱՋԳԷՆԻ.– Սովետահայ պոէզիայի տաղաչափութիւնը: Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ. 1979, էջ 388, տպաքանակ՝ 2000:

ԳԷՈՐԳԵԱՆ ԷԼՄԻՐԱ ՍՈՍԻ. – Ցարութիւն Ալամդարեան: Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ. 1977, էջ 168, տպաքանակ՝ 2000:

ԳԷՈՐԳԵԱՆ ԷԻԱ. – Հայ հունգարական գրական առնչութիւնները եւ «Արմենիա» ամսագիրը: Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ. 1979, էջ 188, տպաքանակ՝ 1000:

ԳՈՒԼԱԶԵԱՆ ՕԼԳԱ ՆԻԿՈԼԱՅԻ. – Ժողովածու: Կազմեց Նուարդ Բաղտասարեան: Երեւան, Հայկական Թատերական Ընկերութեան Հրտ. 1979, էջ 236:

ԳՈՒԼԵԱՇԿԻ ԱՆԴՐԷՅ. – Աւակում Զախովի կեանքն ու արկածները: Վէպ դպրոցական բարձր տարիքի համար: Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ. 1980, էջ 488, տպաքանակ՝ 30.000:

ԴԱՒԻԹ ԱՆՅԱՂԹ. – Երկասիրութիւնք փիլիսոփայականք: Յառաջաբան՝ Ս. Ս. Արեւշատեանի: Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ. 1980, էջ 337, տպաքանակ՝ 1000:

ԴԱՒԻԹ ԱՆՅԱՂԹ. – Սահմանք իմաստասիրութեան: Նմանահանութիւն Երեւանի Մատենադարանի 1280 թ. ձեռագրին: Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ. 1980, էջ 72, տպաքանակ՝ 1200:

ԴԱՒԻԹ ԱՆՅԱՂԹ. – Երկեր: Թարգմանութիւնը, յառաջաբանը եւ ծանօթութիւնները Ս. Ս. Արեւշատեանի: Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ. 1980, էջ 327, տպաքանակ՝ 20.000:

ԴԱՒՈՅԵԱՆ ՌԱԶՄԻԿ ՆԻԿՈՂՈՍԻ. – Պոեմներ: Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ. 1980, էջ 387, տպաքանակ՝ 10.000:

ԴԵՄԻՐՃԵԱՆ ԴԵՐԵՆԻԿ. – Երկերի ժողովածու: Տասնչորս հատորով. հատոր Բ. Պատմուածքներ, Տարբերակներ, Անաւարտ գործեր: Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ. 1977, էջ 519, տպաքանակ՝ 25.000:

ԴԵՒՐԻԿԵԱՆ ԳԷՈՐԳ ԽԱՉԱՏՈՒՐԻ. – Մաքառում (Պատմուածքներ): Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ. 1980, էջ 496, տպաքանակ՝ 15.000:

ԴԸ ԼԱ ՌՈՇՖՈՒԿՈՅ ՖՐԱՆՍՈՒԱ. – Մաքսիմներ եւ բարոյախօսական խորհրդածութիւններ: Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ. 1978, էջ 240, տպաքանակ՝ 30.000:

ԴՈՒՐԵԱՆ ԼՈՒԴՎԻԳ. – Մաշտոց (Պոեմ – Զօներգութիւն, նուիրուած հայ գրերու ստեղծող՝ Մեսրոպ Մաշտոցին): Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ. 1976, էջ 142 (փոքրադիր), տպաքանակ՝ 20.000:

ԶԱՐԵԱՆ ՌՈՒԲԷՆ. – Ցուշապատում: Գիրք Երկրորդ: Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ. 1977, էջ 546, տպաքանակ՝ 10.000:

ԶԱՐԵԱՆ ՌՈՒԲԷՆ. – Վաղարշակ Էլիբէկեան, Հայկ. Թատերական Ընկերութեան Հրատարակութիւն, Երեւան 1980 (հայերէն եւ ռուսերէն):

ԶՈՀՐԱԲԵԱՆ Է. Ա. – Սովետական Ռուսաստանը եւ Հայ-Թուրքական յարաբերութիւնները 1920–1922: Երեւան, Պետ. Համալսարանի Հրտ. 1979, էջ 344:

ԶՈՀՐԱՊ ԳՐԻԳՈՐ. – Նովելներ (Խղճմտանքի ձայներ, Կեանքը ինչպէս որ է, Լուռ ցաւեր: – Դպրոցական Գրադարան): Երեւան, «Լոյս» Հրտ. 1978, էջ 319, տպաքանակ՝ 30.000:

ԶՕՐԵԱՆ ՍՏԵՓԱՆ. – Երկերի ժողովածու, հատոր Բ. (Կրակներ, Պատերազմը, Պատմուածքներ): Կազմեցին եւ ծանօթագրեցին՝ Լ. Զօրեան եւ Կ. Զօրեան: Հատորի խմբագիր՝ Վ. Բալայեան): Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ. 1978, էջ 615, տպաքանակ՝ 20.000:

ԶՕՐԵԱՆ ՍՏԵՓԱՆ. – Պատմուածքներ: Երեւան, «Լոյս» Հրտ. 1980, էջ 358, տպաքանակ՝ 35.000:

ԹԱՌՈՅԵԱՆ ԿՆԵԱԶ ԶՈՀՐԱՊԻ. – Արեւմտահայերի ազատագրական պայքարը ԺԹ դարի վերջերին եւ Ի դարի սկզբներին: Երեւան, «Հայաստան» Հրտ. 1980, էջ 212, տպաքանակ՝ 3000:

ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ. – Երկեր: Դպրոցական Գրադարանի համար: Երեւան, «Լոյս» Հրտ. 1980, էջ 256, տպաքանակ՝ 50.000:

ԺՈՒԿՈՎ ԳԷՈՐԳԻ Կ. – Ցիշողութիւններ եւ խորհրդածութիւններ (Թրգմ. Հ. Հ. Մարտիրոսեան): Հատոր Ա., էջ 551, Հատոր Բ., էջ 553: Երեւան, «Հայաստան» Հրտ. 1978, տպաքանակ՝ 40.000 (պատկերազարդ):

ԻՆՃԻԿԵԱՆ ԱՐԱՄ ՄԿՐՏՉԻ. – Միքայէլ Նալբանդեանի կեանքի եւ գործունէութեան տարեգրութիւնը (Երկրորդ հրատարակութիւն, ճշտումներով եւ լրացումներով): Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ. 1980, էջ 408, տպաքանակ՝ 2000:

ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ ԱՒԵՏԻՍ. – Երկեր: Դպրոցական Գրադարանի համար: Երեւան, «Լոյս» Հրտ. 1980, էջ 264, տպաքանակ՝ 50.000:

ԼԵՆԻՆ ՎԼԱՏԻՄԻՐ Ի. – Երկերի լիակատար ժողովածու (Թրգ. ռուսերէն հինգերորդ հրատարակութիւնից): Երեւան, «Հայաստան» Հրտ. 1978: Հտ. 15, էջ 704: Հտ. 17, էջ 778: Հտ. 18, էջ 643: Հտ. 19, էջ 761 (տպաքանակ՝ 10.000ական):

ԼԵՌ ԿԱՄՍԱՐ. – Միհատորեակ: Երգիծական պատմուածքներ: Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ. 1980, էջ 524, տպաքանակ՝ 10.000:

ԽԱՆՋԱԴԵԱՆ ԷՄՄԱ. – Էլառ–Դարանի (Հնագիտական ուսումնասիրութիւն, ռուսերէն եւ գերմաներէն՝ ընդարձակ ամփոփումներով): Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ. 1979, էջ 188+34 աղիւսակներ, մեծադիր, տպաքանակ՝ 2000:

ԽԱՆՋԱԴԵԱՆ ՍԵՐՈՅ.– Հայրենապատում 1929–1970: Գիրք Ա.: Երեւան, «Հայաստան» Հրտ. 1980, էջ 480, տպաքանակ՝ 20.000:

ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ ՀԱՅԿ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԻ. – Արտաշէս: Երեւան, «Սովետական

© National Library of Armenia

«Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 475, տպաքանակ՝ 15·000։

ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ ՋՈՆ ՍԱՀԱԿԻ․ – Բուրժուական դիւանագիտութիւնը եւ Հայաստանը ԺԹ դարու 80ական թուականներում։ Երեւան, «Հայաստան» Հրտ․ 1980, էջ 456, տպաքանակ՝ 15·000։

ԿՆՈՒՆԵԱՆՑ ԲՈԳԴԱՆ․ – Ընտիր երկեր (Ցօդուածներ, Ճառեր, Նամակներ)։ Հրտ․ Հ․ Գ․ Ինճիկեան։ Երեւան, «Հայաստան» Հրտ․ 1978, էջ 636, տպաքանակ՝ 3000։

ԿՈՐԻՒՆ ՄԿՐՏԻՉ․ – Անմեղ կատակներ (Առակներ)։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 156, տպաքանակ՝ 5000։

ՀԱԽՎԵՐԴԵԱՆ ԼԵՒՈՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻ․ – Հայ թատրոնի պատմութիւն 1901–1920։ Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ․ 1980, էջ 378, տպաքանակ՝ 3000։

ՀԱՑՐԵԱՆ ԳԷՈՐԳ ԱՐՄԵՆԱԿԻ․ – Մեր տան ճանապարհին։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 316, տպաքանակ՝ 15·000։

ՂԱԶԱՐԵԱՆ ՎԻԳԷՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻ․ – Սարգիս Պիծակ։ Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ․ 1980, էջ 150 եւ 72 մանրանկարներ, տպաքանակ՝ 4000։

ՂԱՍԱՐԵԱՆ ՋՈՀՐԱՊ ՄԱՐԿՈՍԻ․ – Հայ-բուլղարական բարեկամութեան պատմութիւնից։ Երեւան, «Հայաստան» Հրտ․ 1978, էջ 96, տպաքանակ՝ 3000։

ՂԱՐԻԲՋԱՆԵԱՆ ԳԷՈՐԳ ԲԱԳՐԱՏԻ․ – Վ․ Ի․ Լենինը եւ հայ գործիչները։ Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ․ 1980, էջ 222, տպաքանակ՝ 3000։

ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐԱՄԻ․ – Բոգդան Սալթանով (Պատմավէպ)։ Գիրք Ա․։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 412։

ՄԱԿԻՆՑԵԱՆ ՊՕՂՈՍ ՄԿՐՏՉԻ․ – Դիմագծեր։ Գրական, քննական ուսումնասիրութիւններ եւ յօդուածներ։ Խմբագրող Էդ․ Ջրբաշեան։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 327, տպաքանակ՝ 3000։

ՄԱՆԱՆԴԵԱՆ ՅԱԿՈԲ․ – Երկեր․ հատոր Բ (Քննական տեսութիւն հայ ժողովրդի պատմութեան, Բ․ հատոր, Ա․ մաս)։ Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ․ 1978, էջ 648, տպաքանակ՝ 5000։

ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ԷՄԱՆՈՒԷԼ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻ․ Ժամանակի վկան։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 216, տպաքանակ՝ 5000։

ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ԱՐՇԱԼՈՅՍ ՅԱԿՈԲԻ․ – Ինձ հետ էիր դու (Բանաստեղծութիւններ)։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․, 1979, էջ 176, տպաքանակ՝ 5000։

ՄԻՏՐՈՖԱՆՈՎԻՉ ՍԵՐԳԷՅ ԳՈՐՈԴԵԿՑԻ․ Հայաստանի եւ հայ կուլտուրայի մասին։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 330, տպաքանակ՝ 15·000։

ՄԿՐՏՉԵԱՆ ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏՉԻ․ – Քաղցր է լոյսը։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 404, տպաքանակ՝ 15·000։

ՄԿՐՏՉԵԱՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԳԱԲՐԻԷԼԻ․ – Անյայտ զինուորի յիշատակարանը․ Գիրք Երկրորդ։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 864, տպաքանակ՝ 20·000։

ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆ ԱՍԱՏՈՒՐ ՇՄԱՒՈՆԻ․– Հայ միջնադարեան հանելուկներ։ Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ․ 1980, էջ տպաքանակ՝ 3000։

ՄՕՐՈՒԱ ԱՆԴՐԷ․ – Դոն Ժուան կամ Բայրոնի կեանքը (Կենսագրական վէպ)։ Ֆրանսերէնից թարգմանեց՝ Աբրահամ Ալիքեան։ Երեւան, «Սովետ․ Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 495, տպաքանակ՝ 30·000։

ՄՈՒՐԱԴԵԱՆ ԿԻՄ ՄԱՄԲՐԷԻ․ – Բարսեղ Կեսարացին եւ նրա «Վեցօրեան» Հայ Մատենագրութեան մէջ։ Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ․ 1976, էջ 272, տպաքանակ՝ 2000։

ՄՈՒՐԱԴԵԱՆ ՊԱՐՈՅՐ․ – Հայաստանի վրացերէն արձանագրութիւնները (Աղբիւրագիտական քննութիւն)։ Երեւան, Պետ․ Համլս․ Հրտ․ 1977, էջ 364, տպաքանակ՝ 3000։

ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՍՈՒՐԷՆ ՍՏԵՓԱՆԻ․ – Իմ այգին․ կրտսեր տարիքի դպրոցականների համար։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 143։

ՄՈՒՐԱՑԱՆ․ – Երկեր․ Դպրոցական Գրադարանի համար։ Երեւան, «Լոյս» Հրտ․ 1980, էջ 537, տպաքանակ՝ 50·000։

ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐՇԱԿԻ․ – Տարականների ժանրը հայ միջնադարեան գրականութեան մէջ։ Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ․ 1980, էջ 428, տպաքանակ՝ 2000։

ՅԱԿՈԲԵԱՆ ՀՐԱՎԱՐԴ ՀՐ․– Վասպուրականի մանրանկարչութիւնը։ Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ․ 1976, էջ 164 (12 գունաւոր տախտակներ, 71 սեւ-ճերմակ նմանահանութիւններ), տպաքանակ՝ 3500։

ՅԱԿՈԲԵԱՆ ՎԱԶԳԷՆ, ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ ԱՇՈՏ․ – Հայերէն ձեռագրերի ԺԷ․ դարի յիշատակարաններ․ հատոր Ա․ (1601–1622)։ Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ․ 1974, էջ ԼԲ + 828, տպաքանակ՝ 4000։ Հատոր Բ․ 1978, էջ ԻՋ + 942, տպաքանակ՝ 1000։

ՆԱՆՈՒՄԵԱՆ ՌՈՒԶԱՆ ՊԱՒԵԼԻ․ – Ստեփանոս Նազարեան․ Կեանքը եւ գործունէութիւնը։ Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ․ 1978, էջ 296, տպաքանակ՝ 2000։

ՇԱՀԻՆԵԱՆ ՇԱՀԷՆ ՄԵՍՐՈՊԻ․ – Գրաւոր արմատներ․ Նմոյշներ Նոր Նախիջեւանի բանահիւսութիւնից։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 423, տպաքանակ՝ 5000։

ՇԵՔՍՊԻՐ ՎԻԼԵԱՄ․ – Օթէլլոյ։ Վենետիկի Մավրը, ողբերգութիւն հինգ արարուածով։ Անգլերէնից թրգմ․ Յովհ․ Մասեհեան։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 236, տպաքանակ՝ 10·000։

ՇԻՐԱԶ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ․ – Եօթնապատում (Քառեակներ՝ եօթը խորագրերով, Մայրապատում, Հաւատապատում, Լուսնապատում, Հայրենապատում, Հեռապատում, Սիրապատում, Խոհապատում)։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1977, էջ 176, տպաքանակ՝ 50·000։

ՇԻՐԱԶ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ․ – Առակս զի՞նչ ցուցանէ․․․։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1978, էջ 64, տպաքանակ՝ 50·000։

ՇԻՐԱԶ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ․ – Սիամանթօ եւ Խաջեզարէ։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1979, էջ 120, տպաքանակ՝ 55·000։

ՇՏԵՄԵՆԿՈՅ Ս․ Մ․ – Գլխաւոր շտաբը պատերազմի տարիներին․ Երկրորդ գիրք (Թրգմ․ Վ․ Մ․ Սահակեան)։ Երեւան, «Հայաստան» Հրտ․ 1977, էջ 656, տպաքանակ՝ 30·000։

ՉԱՐԵՆՑ ԱՆԱՀԻՏ ԵՂԻՇԷԻ․ – Չարենցի ձեռագրերի աշխարհում։ Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ․ 1978, էջ 180, տպաքանակ՝ 5000։

ՉՕՊԱՆԵԱՆ ԱՐՇԱԿ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԻ․ – Նամականի։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 500, տպաքանակ՝ 5000։

ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ ՎԱՐԴԱՆ ԱՐԱՄԻ եւ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ ՇՄԱՒՈՆ ՌՈՒԲԷՆԻ․ – Հայ ժողովրդի պատմութիւն 1901–1978։ Երեւան, «Լոյս» Հրտ․ 1979, էջ 752, տպաքանակ՝ 15·000։

ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՎԱՐԴԳԷՍ ՀԱՄԱԶԱՍՊԻ․– Վերջին ուսուցիչը (Վիպակներ եւ պատմուածքներ)։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 614, տպաքանակ՝ 30·000։

ՍԱՀԱԿԵԱՆ ԱՐԱՄԱՑԻՍ ԱԴԱՄԻ․ – Բարի խօսք (Բանաստեղծութիւններ)։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 284, տպաքանակ՝ 10·000։

ՍԱՀԻՆԵԱՆ ԱՆԱՀԻՏ ԱՐԱՄԻ․ – Ծարաւ (Վէպ)։ Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ․ 1980, էջ 508, տպաքանակ՝ 15·000։

© National Library of Armenia

ՍԱՐԻՆԵԱՆ ՍԵՐԳԷՅ ՆԵՐՍԷՍԻ. – Մուրացան. Տիպաբանութիւնը, էտիկան, Պատմութեան փիլիսոփայութիւնը: *Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ.* 1976, *էջ* 332, *տպաքանակ*՝ 4000:

ՍԱՐԳՍԵԱՆ ՄԿՐՏԻՉ ԴԻԻՐՆԻ. – Քաջ Նազար (*Հէքեաթ վէպ*): *Երեւան «Սովետական Գրող» Հրտ.* 1980, *էջ* 383, *տպաքանակ*՝ 30·000:

ՍԵՒԱՆ ԳԵՂԱՄ ԼԵՒՈՆԻ. – Սփիւռքահայ գրականութեան պատմութեան ուրուագծեր: *Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ.* 1980, *էջ* 320, *տպաքանակ*՝ 3000:

ՍԻՐՄԷԼԵԱՆ ԼԵՒՈՆ ՋԱՒԷՆԻ. – Ձեզ եմ դիմում, տիկիններ եւ պարոններ: *Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ.* 1980, *էջ* 303, *տպաքանակ*՝ 30·000:

ՍՈՒԽՈՄԼԻՆՍԿԻ ՎԱՍԻԼԻ Ա. – Քաղաքական ծնունդը (*Դեռատի մանուկներու դաստիարակութեան մասին*): *Թրգմ. Վ. Թ. Սուքիասեան, Ա. Գ. Ցամաքեան*): *Երեւան, «Լոյս» Հրտ.* 1978, *էջ* 344, *տպաքանակ*՝ 20·000:

ՍՈՒԽՈՄԼԻՆՍԿԻ Վ. Ա. – Ի՞նչպէս դաստիարակել իսկական մարդ: *Երեւան, «Լոյս» Հրտ.* 1980, *էջ* 388, *տպաքանակ*՝ 15·000:

ՍՈՒՆԴՈՒԿԵԱՆ ԳԱԲՐԻԷԼ. – Երկեր (*Դպրոցական Գրադարանի համար*): *Երեւան, «Լոյս» Հրտ.* 1980, *էջ* 367, *տպաքանակ*՝ 30·000:

ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ ԱՆԺԷԼ ՄԱՐՏԻՐՈՍԻ. – Ամառնամուտ (*Վէպ*): *Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ.* 1979, *էջ* 376, *տպաքանակ*՝ 10·000:

ՎԵՌՆ ԺԻՒԼ. – Նաւապետ Գրանտի որդիները (*Ռուսերէնից Թրգմ. Ն. Թումանեան*): *Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ.* (*Դպրոցական Գրադարան*), 1978, *էջ* 687, *տպաքանակ*՝ 30·000:

ՏԱՐՕՆՑԻ ՍՈՂՈՄՈՆ ՍԱՀԱԿԻ. – Մեղրագետ (*Բանաստեղծութիւններ*): *Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ.* 1980, *էջ* 314, *տպաքանակ*՝ 5·000:

ՏԷՐՏԷՐԵԱՆ ԱՐՍԷՆ. – Երկեր: *Երեւան, Պետ. Հմլս. Հրտ.* 1980, *էջ* 490, *տպաքանակ*՝ 5·000:

ՐԱՖՖԻ. – Դաւիթ Բէկ (*Պատմական վէպ* 1722 – 1728): *Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ.* 1980, *էջ* 576, *տպաքանակ*՝ 50·000:

ՎԱՀԷ ՔԱՋԱ. – Գիշատիչների խնջոյքը: *Ֆրանսերէնից Թրգմ. Ալեքսանդր Թօփեան*: *Երեւան, «Սովետական Գրող» Հրտ.* 1978, *էջ* 366:

ՔՈՍԵԱՆ ՎԱՂԱՐՇԱԿ Ա.– Ժամանակակից հայերէնի բառակապակցութիւնները: *Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ.* 1975, *էջ* 488, *տպաքանակ*՝ 2·500:

ՔՈՍԵԱՆ ՎԱՂԱՐՇԱԿ Ա.– Ժամանակակից հայերէնի նախադասութեան վերլուծութեան հարցեր: *Երեւան, ՀՍՍՀ ԳԱ Հրտ.* 1976, *էջ* 212, *տպաքանակ*՝ 3000:

ՕՀԱՆՋԱՆԵԱՆ ԲԵՆԻԿ ՍԱՐԳՍԻ. – Դաշնակցութիւնն առանց դիմակի: *Երեւան, «Հայաստան» Հրտ.* 1980, *էջ* 236, *տպաքանակ*՝ 3000:

* * *

ԱՐՄԵՆԵԱՆ ԿԱՐՕ. – Մարմին եւ արիւն (*Քերթուածներ*): *Պէյրութ, տպ. Սեւան*, 1977, *էջ* 86 (*Գծանկարները՝ Յարութիւն Թորոսեանի*):

ԳԱԼՓԱԳԵԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ. – Ռումանահայ գաղութը: *Երուսաղէմ, տպ. Սրբոց Յակոբեանց*, 1979, *էջ* 314:

ԳԵՂԱՄ-ԳԵՂԱԿ. – Աստղ ականակիտ (*Քերթուածներ*): *Լոս Անճելըս, Գալիֆորնիա*, 1978, *էջ* 192:

ԵՂԻԱՑԵԱՆ ԲԻՒԶԱՆԴ. – Ժամանակակից պատմութիւն Կաթողիկոսութեան Հայոց Կիլիկիոյ (1914–1972): *Անթիլիաս, տպ. Կթղ. Հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ*, 1975, *էջ* 948 (*մեծադիր*):

ԹԱՄՐԱԶԵԱՆ ՀԱՐՓԻԿ (ՄԱԶԴԱ). – Բանաստեղծութիւններ: *Թեհրան, տպ. Ալիք*, 1978, *էջ* 27:

ԹԻՐԵԱՔԵԱՆ ՏՈՔԹ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ. – Հին յիշատակներ: *Նիւ Եորք*, 1978, *էջ* 111:

ԹՕՓԱԼԵԱՆ ՆԱԶԱՐԷԹ. – Կարօտի նամակ (*Ժամանակագրութիւն վաղուան*): *Փարիզ*, 1979, *էջ* 82:

ԼԱԶԻՆԵԱՆ ԵՆՈՎՔ. – Անկապ էջեր: *Փարիզ*, 1979 (*Մատենաշար «Յառաջ»*), *էջ* 374:

ԼԵՆԿ ՏԷՅՎԻՏ ՄԱՐՇԸԼ եւ ՔՐԻՍԹՈՖԸՐ Ժ. ՈՒՈՔԸՐ. – Հայերը (*Տեղեկատուութիւն թիւ 32, հրտ. «Փոքրամասնութիւններու Պաշտպանութեան Կոմիտէ»ին – Անգլիա, Հայերէնի վերածեց՝ Տոքթ. Թորոս Թորանեան*): *Հալէպ, տպ. «Շարք–Լահլուհ»*, 1978, *էջ* 125:

ԿՈՍՏԱՆԴԵԱՆ ՅԱՐՈՒԹ. – Բանաստեղծութեամբ... (*Քերթուածներ*): *Պէյրութ, Համազգայինի Վահէ Սէթեան տպ.* 1974, *էջ* 78:

ՀԱՃԵԱՆ ՎԱՀՐԱՄ. – Հալչող արծաթներ (*Քերթուածներ*): *Պէյրութ, տպ. Սեւան*, 1975, *էջ* 107:

ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ ՁԱՐԵՀ. – Լեռներու վիհերու մէջ (*Քերթուածներ՝* 1968–1977): *Լոս Անճելըս, Գալիֆորնիա*, 1978, *էջ* 356:

ՄԿՐՏՉԵԱՆ Լ. – Հայրենական ձայներ (*Վաւերագրական նիւթերու ժողովածու*): *Հրտ. «Հայկական Հարցերի Հաստատութիւն»* (Institut für armenische Fragen e. V. München): 1978, *էջ* 139:

ՇԱՀԳԱՆ (*Խաչիկ Իշխանեան*). – Ռազմերգ Արմենական (*Քերթուածներ*): *Նիւ Եորք* 1979, *էջ* 77:

ՇԱՀԱՆԴՈՒԽՏ. – Այրող կամուրջներ (*Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմի մութ օրերու խառն թղթածրար*): *Պէյրութ, Հմզգ. Վ. Սէթեան տպ.* 1980, *էջ* 174:

ՉՈԼԱՔԵԱՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ. – Նոր ձայն, նոր արձագանգ – Ամբողջական Սփիւռք, Ամբողջական Հայրենիք: *Նիւ Եորք, «Փառատօն» Հրտ.* 1978, *էջ* 360 (*պատկերազարդ*):

ՊՕՉԱՃԵԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ Հ. – Վերջին նամակ եւ Յուշեր: *Լոս Անճելըս, Գալիֆորնիա, Պօղաճեան տպագրութիւն*, 1976 *էջ* 136:

ՊՕՂԱՐԵԱՆ ՆՈՐԱՅՐ ԱՐՔԳՍ. – Մայր ցուցակ ձեռագրաց Սրբոց Յակոբեանց. *հատոր Թ*: *Երուսաղէմ, տպ. Սրբոց Յակոբեանց*, 1979, *էջ* 591 (*Հայկական Մատենաշար Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան*):

ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ ՎԱՐԴԱՆ ԵՊՍ. – Քարտէսներ Հայաստանի եւ Իրանի (*Տեղեկութիւններ Ատրպատականի մասին – Յօդուածներ*): *Պէյրութ* 1977, *էջ* 110, *մեծադիր* (Դիւան Ատրպատականի Հայոց Պատմութեան, Դ. հատոր):

ՓՕԼԱՏԵԱՆ Կ. – Զրոյց: *Ե. հատոր*: *Պէյրութ, Հմզգ. Վ. Սէթեան տպ.* 1979, *էջ* 160:

© National Library of Armenia

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՆ

ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՆԱԽՆԵԱՑ

ԾԶ.

ԵՒՍԵԲԻՈՍ ԵՄԵՍԱՑԻ

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆՔ ՈՒԹԱՄԱՏԵԱՆ ԳՐՈՑ ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՆՉԻՆ

ՎԵՆԵՏԻԿ – Ս. ՂԱԶԱՐ
1980, էջ 247

Հ. ՍԱՀԱԿ ՃԵՄՃԵՄԵԱՆ

ՄԽԻԹԱՐ ԱԲԲԱՀՕՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Նուիրուած
Երնշ. Մխիթար Աբբահօր ծննդեան 300ամեակին
(1676–1976)

ՎԵՆԵՏԻԿ – Ս. ՂԱԶԱՐ
1980, էջ 350

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ... Гос. Библиотека ՀՍՍՀ-Арм.ССР

© National Libr